

Workshop 'Openbaar domein zone B en Rijsenbergpark':

Bepalen van aandachtspunten voor de projectdefinitie voor de inrichting van zone B en het ontwerp van de openbare ruimte van zone B en van het Rijsenbergpark

19 september 2023

Aanwezigen: zie bijlage 1

1. Inleiding

Na de verwelcoming van de deelnemers door Herwig Reynaert en Filip Watteeuw, bezoeken de deelnemers de zone B. Dat is het gebied waarop deze workshop focust. Wannes De Vleeshauer geeft daarbij een toelichting van de plannen voor de zone B en het Rijsenbergpark (*voorlopige naam*).

1.1. Korte voorstelling van het project

Het Rijsenbergpark en de zone B langs de Koningin Fabiolalaan maken deel uit van het grotere Project Gent Sint-Pieters.

Het volledige projectgebied voor het Project Gent Sint-Pieters is opgedeeld in drie deelzones (zones A, B en C). Deze workshop focust op de openbare ruimte in deelzone B en op het Rijsenbergpark. Voor de ontwikkeling van de deelzone A en deelzone C zijn er afzonderlijke trajecten lopende.

Naast de realisatie van het openbaar domein omvat het project voor de zone B de realisatie van meerdere gebouwen:

- Een stadsgebouw met kleuter- en lagere school, kinderdagverblijf, kinderopvang en jeugdlokalen. Voor de aanstelling van een bouwteam voor het stadsgebouw wordt samengewerkt met de Vlaamse overheid. Dat bouwteam zal instaan voor het ontwerp, de bouw, de financiering en het onderhoud (DBFM) van het stadsgebouw. Dit stadsgebouw zal ter hoogte van de Verpleegsterstraat worden gebouwd.
- De bouw van sociale woningen (150 à 160 woningen) tussen de Boentweg (aan de Diamant) en het stadsgebouw. Thuispunt Gent zal instaan voor de realisatie van die sociale woningen.
- Marktconforme en budgethuurwoningen waarvoor sogent een publiek-private samenwerking zal afsluiten. De invulling van het woonprogramma naast het sociale woonprogramma is niet vastgelegd. Verder onderzoek door het ontwerpteam voor het

inrichtingsstudie zal bepalen welk (type) woonproject aanvullend op sociaal wonen geschikt kan zijn. Het marktconforme en budget woonprogramma wordt opgevat als het sluitstuk dat mee een oplossing kan bieden aan de ruimtelijke uitdagingen voor de inrichting van de zone B.

Doorheen de 3 zones, langs de sporen, zullen ook een fietspad en een geluidsmuur worden gerealiseerd. Dat fietspad zal het station verbinden met de Blaarmeersen via een fiets- en wandelbrug over de Leie. Die brug maakt het voorwerp uit van een afzonderlijk project.

1.2. Ontwerpwedstrijd

Sogent startte een ontwerpwedstrijd op voor het aanstellen van een ontwerpteam. Dat ontwerpteam zal instaan voor het openbaar domein in de zone B en het Rijsenbergpark:

- Het openbaar domein in zone B omvat de woongroenzones ter hoogte van de nieuwe woongebouwen en het Entreeplein (*voorlopige naam*) ter hoogte van het stadgebouw.
- Het wijkpark Rijsenbergpark is ongeveer 1ha groot en ligt tussen het stadgebouw en het projectgebied Rinkkaai.

De opdracht voor het ontwerpteam omvat ook de bouw van de akoestische wand en het fietspad.

De ambitie voor het ontwerp van de publieke ruimte is in het algemeen dat er wordt ingezet op een aangename en groene (natuurvriendelijke) woon- en verblijfsruimte. De ambities worden verder gedetailleerd in een projectdefinitie¹, een uitgebreide beschrijving van de ontwerpopdracht.

De opdracht voor zone B en het Rijsenbergpark werd gelanceerd in juni 2023. Begin 2024 wordt een ontwerpteam aangesteld na een beoordeling van de ingediende offertes door een uitgebreide jury samengesteld door stadsinterne en externe betrokkenen. Alle geselecteerde teams zullen tegen eind 2023 een offerte indienen die bestaat uit een visietekst en wedstrijdontwerp van het stadsplein. Ook een nota van plan van aanpak maakt deel uit van de opdracht. De opdracht zelf wordt omschreven in de projectdefinitie. Momenteel legt sogent de laatste hand aan deze projectdefinitie, in samenwerking met de Stad Gent en Thuispunt Gent.

1.3. Bevindingen uit inspraakmomenten tussen 2010 en 2020

Tussen 2010 en 2020 ontvingen we ideeën en suggesties voor de pleinen op zone B en voor het Rijsenbergpark tijdens workshops, bevragingen, wandelingen, gesprekken (live en online), de klankbordgroep, aan de onderzoekers van de sociaal-ruimtelijke studie ...

Met deze workshop willen we hierop verder bouwen. Een synthese van de zaken die we eerder hoorden vind je in bijlage 2. De bekommernissen die tussen 2010 en 2020 werden aangebracht, gingen vooral over de nood aan ontmoeting, verbinding tussen de nieuwe en huidige bewoners en de vraag naar groen en natuur:

- Park en pleinen als rustige ontmoetingsplaats voor iedereen en als verbindend element tussen huidige en toekomstige bewoners
- De groene berm en de Koningin Fabiolalaan die de verbinding tussen de huidige en toekomstige bewoners kunnen bemoeilijken

¹ De projectdefinitie is een document waarin de context van de opdracht (juridisch, eerdere stadsontwerpen, beleidsnota's), de ambities, onderzoeksvragen, (technische) randvoorwaarden m.b.t. het ontwerp worden opgenomen en waarin wordt aangegeven wat het ontwerpteam zal moeten aanleveren (eindproducten).

- Het belang van diverse ontmoetingsplaatsen (voor alle leeftijden, ook kleine plekjes ...)
- Belang van zoveel als mogelijk groen, natuurlijk ingericht
- Belang van de natuurwaarde van de groene berm.

Daarnaast werd aandacht gevraagd voor winhinder, bezonning van de publieke ruimte, sociale en verkeersveiligheid, integrale toegankelijkheid en een kwaliteitsvolle inrichting van tijdelijke situaties.

2. Doel van de workshop

Op de workshop van deze avond willen we van de deelnemers, de huidige omwonenden, te weten komen wat hun aandachtspunten en suggesties voor zone B en het Rijsenbergpark zijn. Die bekommernissen zullen de projectdefinitie mee voeden.

Ook de belangen en noden van de toekomstige bewoners vormen een belangrijke insteek voor de projectdefinitie. Sven De Visscher, Marlies Marreel en hun collega's van Hogent deden de laatste jaren onderzoek naar stapelbouwomgevingen. Zij onderzochten daarbij wat bewoners van sociale woningen in het algemeen, en kinderen & jongeren in het bijzonder, zelf belangrijk vinden om een aangename woonomgeving bij stapelwoningen te creëren. Zij zullen de inzichten van deze onderzoeken inbrengen in de gesprekken. Zo vertolken zij als het ware de stem van de toekomstige bewoners tijdens deze workshop.

3. Wetenschappelijke inzichten over een kwaliteitsvolle woonomgeving

De onderzoeken van Sven De Visscher, Marlies Marreel en hun collega's van Hogent naar stapelbouwomgevingen leverden inzichten op over meerdere thema's. Voor volwassen bewoners van sociale stapelbouw ging het om:

- Buurtgevoel
- Eigenaarschap
- Netheid en veiligheid
- Technisch basiscomfort van de woning
- Actief burgerschap
- Heldere informatie en communicatie
- Kansrijke omgeving
- Integraal beheer

Kinderen en jongeren gaven het belang aan van:

- Veiligheid
- Toegankelijkheid en grenzen
- Ontmoeting en conflict
- Betekenisvolle personen
- Eigenaarschap
- Voorzieningen
- Vitaliteit
- Schaal
- Privacy
- Eigenheid

De volledige lijst van inzichten is te vinden op <https://www.hogent.be/projecten/wish/> (volwassen bewoners) en http://kids-gids.be/pwoblok/Bouwblokken_publicatie_finaal.pdf (voor kinderen en jongeren).

Hieronder volgt een selectie van de inzichten uit deze wetenschappelijke onderzoeken die betrekking hebben op het openbaar domein én aansluiten bij de ideeën en suggesties die we ontvingen tijdens eerdere inspraakmomenten.

3.1. Ontmoeting(splekken)

- Creëer ontmoetingsplekken in en rond het gebouw en in de omgeving waar bewoners onder diverse weersomstandigheden (samen) tijd kunnen doorbrengen.
- Voorzie plekken rond het gebouw met voldoende verblijfsmogelijkheden voor verschillende gebruikersgroepen. Denk hierbij aan: zitmeubilair, sport- en spelvoorzieningen, enz. Zorg ervoor dat verschillende (groepen) mensen er tegelijkertijd kunnen verblijven, ook apart van elkaar of zonder elkaar te storen.
- Voorzie in je stapelbouwomgeving ruimtes voor diverse soorten ontmoetingen: tussen onbekenden, kennissen, burens, gezinsleden en hun familie en vrienden. Zorg voor formele en informele ontmoetingsplekken. Ook meer vluchtige ontmoetingen zijn waardevol. Ga complementair te werk door aandacht te schenken aan de beleving, toegankelijkheid, inrichting, ligging, dimensionering en het beheer van alle ruimtes.
- Voorzie diverse soorten ontmoetingsplekken op diverse schaal van de buurt zoals een sportveld, jeugdhuis of zit banken. Vaak probeert men in een wijk een centrale ontmoetingsplek te voorzien waar mee men iedereen tracht te bereiken. Aanvullend daarop is het echter belangrijk om kleinschaligere ontmoetingsruimtes in te richten die een flexibiliteit aan gebruik toelaten. Mensen organiseren zich namelijk vaak in kleinere groepen met gemeenschappelijke interesses.
- Nabijheid van ontmoetingsplekken en voorzieningen in de directe woonomgeving is een belangrijk aandachtspunt in sociale huisvesting en andere sociaal economisch zwakkere wijken, onder andere omdat mensen er voor hun verplaatsingen vaker zijn aangewezen op het openbaar vervoer. Locatie en vooral nabijheid van ruimtes, activiteiten en voorzieningen vormen bovendien een bepalende factor voor de bereikbaarheid ervan, in het bijzonder voor jonge kinderen. Hun bewegingsradius wordt meestal beperkt tot de zichtbare zone rondom het appartementsgebouw. De gelijkvloerse verdieping (de plint) of een andere plek binnen het appartementsgebouw kunnen daarom erg interessant zijn.
- Kinderen die opgroeien in stapelbouw spelen zelden alleen buiten. Ze trekken er vooral op uit met vrienden, burens, broers of zussen. Speel hierop in door vol doende ruimtes te voorzien die vormen van interactie en samenspel faciliteren, liefst met in de nabijheid plekken waar de ouders van die kinderen (en tieners) elkaar kunnen ontmoeten.
- Voor kinderen die in stapelbouw opgroeien, is snel even naar buiten gaan om te spelen geen evidentie. In dit soort omgevingen is het extra belangrijk om het ontwerp van en de activiteiten in de buitenruimte af te stemmen op de architectuur van het gebouw en omgekeerd. Naast kenmerken van de gebouwen en de woning, zijn ook kenmerken van de openbare ruimte belangrijk:
 - o Visuele herkenningspunten die goed zichtbaar zijn vanuit het appartement of vanop het balkon.
 - o Duidelijke afspreekplekken (“ik moet mij af en toe even laten tonen”) of grenzen (“tot daar mag ik spelen”) helpen ouders om toezicht te houden en kinderen om zich veilig te voelen in de speelzones.

3.2. Verbinding: sociale cohesie en (verkeers)veiligheid

- Voorzie autoluwe doorsteken doorheen de sociale wijk om de doorwaadbaarheid van de wijk te verhogen voor de actieve weggebruiker. Hierdoor wordt de wijk ook beter verbonden met het omliggende weefsel.
- Voorzie veilige, verlichte en toegankelijke routes tussen de woning en de zones van activiteit en voorzieningen verbinden. Veilige paden en verbindingen zijn essentieel voor kinderen. Dat kinderen zich vanaf een bepaalde leeftijd zelfstandig kunnen verplaatsen, is voor hen bijzonder waardevol, leerrijk en plezierig.
- Zorg voor voldoende rustpunten langs deze routes voor mensen met een beperkte mobiliteit.
- Een goede verbinding met een levendige kern schept mogelijkheid om op te gaan in de massa, anoniem te zijn en toch te genieten.

3.3. Groen en natuur

- Voorzie het groen in de buurt van diverse functies - luwteplek, sport, spel, ontmoeten, samen eten, ...- om aan de noden van diverse bewonersgroepen te voldoen.

4. Aandachtspunten en suggesties voor de projectdefinitie

In 2 groepjes formuleerden de deelnemers aan de workshop aandachtspunten en suggesties voor de projectdefinitie. Hieronder volgt die inbreng per thema.

4.1. In verband met de interactie tussen gebouwen en openbare ruimte

- De inrichting van de openbare ruimte moet samengaan met het ontwerp van de gebouwen. Een interactie tussen de gebouwen en de openbare ruimte is noodzakelijk. Dat kan bijvoorbeeld door ervoor te zorgen dat men vanaf de balkons zicht heeft op ontmoetingsplekken/speelzones, door beplanting te kiezen die het zicht op de openbare ruimte niet teveel belemmert ...
- De inrichting van de openbare ruimte moet het 'tuingevoel' stimuleren. De bewoners van de sociale woningen zullen immers geen eigen buitenruimte hebben.

4.2. In verband met de groene berm langs de K. Fabiolalaan

De deelnemers zijn er zich van bewust dat het behoud van de groene berm een grote uitdaging vormt voor de ontwerpers. Men ziet voor- en nadelen van het behoud van de berm.

- Momenteel liggen er dode bomen en takken op de groene berm. Die vallen soms tot op de K. Fabiolalaan. Als de groene berm wordt behouden, is het belangrijk om ervoor te zorgen dat die goed kan worden onderhouden.
- Door de voorbije droogteperiodes ontstond schade. Men vraagt zich af of die groene berm bestand zal zijn tegen de klimaatopwarming en vraagt om dit aspect goed te onderzoeken.
- Het zal belangrijk zijn om ook aan de projectzijde voldoende breedte aan de groene berm te geven om de stabiliteit van de berm te verzekeren en ervoor te zorgen dat het groen voldoende goed kan groeien.
- Een dergelijk talud kan gevaarlijk zijn voor spelende kinderen, bijvoorbeeld als hun bal op de K. Fabiolalaan rolt. Men vraagt zich af of het talud daarom moet worden afgesloten.
- Het behoud van de berm zal voor een hoogteverschil van ongeveer 4m met de bestaande wijk zorgen. Dit hoogteverschil belemmert de toegankelijkheid van de toekomstige woningen en openbare ruimte. Het behoud van de groene berm kan voor een barrière zorgen tussen

de toekomstige woningen en de bestaande bewoning. Doorsteken op regelmatige afstand kunnen deze barrièrewerking tegengaan.

- Aantrekkelijke voorzieningen of openbare ruimte op het talud zullen belangrijk zijn om de huidige bewoners naar de nieuwe buurt te 'lokken'. De vergelijking wordt gemaakt met het stadscentrum: bewoners zien het stadscentrum niet, maar gaan er toch heen omdat ze weten dat daar 'iets te doen is'.
- Het behoud van de groene berm zorgt voor uitdagingen wat betreft toegankelijkheid. Bewoners van de sociale woningen zullen immers steeds 'naar beneden' moeten om naar voorzieningen in de bestaande buurt te kunnen gaan. Zeker in de onmiddellijke omgeving van de woningen is integrale toegankelijkheid een must.
- Men suggereert om vanuit alle zijstraten van de K. Fabiolalaan een directe doorsteek tussen de nieuwe en de bestaande buurt te voorzien. Het is een uitdaging om dit te koppelen aan het maximale behoud van het talud.
- De hoge beplanting maakt de K. Fabiolalaan nu al donker op bepaalde plekken.
- Het talud ligt volop in de zon. Om er voldoende verkoeling te kunnen brengen, zal het belangrijk zijn dat er zo weinig mogelijk wordt verhard. Is ook verkoeling door water mogelijk? Kan er voldoende schaduw worden voorzien?

4.3. In verband met de verbinding tussen de huidige en de toekomstige bewoning

- In het synthesedocument van 2010 werd een plein voorzien ter hoogte van de Aaigemstraat en van de Verpleegsterstraat. Deze plekken kunnen de huidige en de toekomstige bewoning ruimtelijk verbinden. Het is dan ook belangrijk dat de verbinding op die plekken autoluw is.
- Sociale bewoners hebben goede voorzieningen nodig. Ook dergelijke voorzieningen kunnen huidige en toekomstige bewoners verbinden. Momenteel trekken de buurtwinkels weg uit de Rijsenbergbuurt. Zowel de toekomstige als de huidige bewoners hebben nood aan buurtgerichte voorzieningen. Dat kan gaan om winkels, dokters, kappers ... maar ook over zorg, ondersteuning voor ouderen, een bibliotheek ... Een voorziening waar mensen terecht kunnen zonder dat per se iets gekocht moet worden is hierbij zeer interessant.
- Het is momenteel nog niet duidelijk of er voorzieningen zijn gepland in zone B en welke dat zouden zijn. In zone C zijn alvast buurtgerichte voorzieningen, waaronder een brasserie gepland.
- Het zal belangrijk zijn om de bewoners van zone B niet alleen zowel met zone A als met zone C te verbinden. Men stelt de vraag hoe een dergelijke verbinding ervoor kan zorgen dat die voor diverse bewoners werkt. Het pleintje met de plataan aan de Aaigemstraat is een goed voorbeeld van hoe een ontmoetingsplekje voor verbinding tussen diverse groepen kan zorgen.
- In de Rijsenbergbuurt vind je veel rijwoningen. In die woningen is geen plaats om te klussen, aan je fiets te werken ... Dit zal ook gelden voor de sociale woningen die op zone B zullen worden gebouwd. Een gemeenschappelijk (fiets)atelier kan hier een antwoord op bieden. Misschien kan een dergelijk atelier een plek krijgen in de werkplaats van de NMBS?
- Ook een grotere ruimte waar je mensen kan ontvangen zou zowel aan de nood van de huidige bewoners als van de toekomstige bewoners kunnen voldoen.
- Gemeenschappelijke ruimtes zoals een fietsatelier vragen goed beheer. Vraag is wie dit kan opnemen. Misschien kan het lopende cocreatietraject hier iets voor betekenen?
- De school zal een centrale plek innemen voor de buurt en zal voor levendigheid zorgen. De school kan zo een ontmoetingsplaats vormen, zowel voor de ouders van schoolgaande kinderen als voor de buurtbewoners in het algemeen. De buurt zal immers lokalen in de school kunnen gebruiken voor de organisatie van activiteiten.

- Pleidooi om de speelplaats open te stellen na de schooluren. Het gebouw moet daar op ontworpen worden. De speelplaats zal echter op hoogte liggen en kan daardoor ook lawaaioverlast voor bewoners van de K. Fabiolalaan zorgen.

4.4. In verband met de nood aan ontmoetingsplaatsen

- In zone B zal een groot aantal sociale woningen gerealiseerd worden. Hierdoor wordt een zekere graad van concentratie bekomen. De vrees wordt uitgedrukt dat hierdoor sneller sociale spanningen ontstaan. Dit vormt een belangrijk aandachtspunt. Het voorzien van goede en voldoende ontmoetingsplekken voor uiteenlopende groepen mensen kan hier (deels) een antwoord op bieden.
Sogent legt uit dat in de oproep voor een Publiek Private Samenwerking (PPS) voor de ontwikkeling van zone C in 2012 een aandeel sociaal wonen werd opgelegd conform het Decreet Grond- en Pandenbeleid. In de loop van de PPS-procedure werd de sociale lastenregeling in het Decreet Grond- en Pandenbeleid vernietigd door het Grondwettelijk Hof. Hierdoor kon in de offertes van de private ontwikkelaars voor zone C geen sociaal aandeel afgedwongen worden. Het sociaal aandeel (minimaal 20%) wordt daarom buiten de zone C gerealiseerd. Bovendien wordt afgesproken dat 50 extra sociale woningen worden gebouwd ter compensatie van het verlies aan wooneenheden na de sloop van de Rabottorens.
- Het ontwerp van omgeving en gebouwen moet voldoende kindvriendelijk zijn. Contact/zichtbaarheid vanuit woonunit, tuinpark, fietsroute met spelende kinderen moet mogelijk zijn.
- Thuispunt Gent wil de bouwhoogte beperken tot middelhoog. Door de densiteit van het project wordt gevraagd heel hard in te zetten op groen. Men vraagt zich af of het wel mogelijk is om in te zetten op groen en tegelijk niet te hoog te bouwen. Zal het niet net nodig zijn om voldoende hoog te bouwen om de grote vraag naar sociale woningen te kunnen combineren met de belangrijke vraag naar zoveel als mogelijk groen en plek voor ontmoeting? Daarbij zal voldoende aandacht moeten gaan naar de bezonning van het openbaar domein bij hogere gebouwen.
- Het Rijsenbergpark ligt tussen Rinkkaai en de sociale woningen op zone B. Dit park zal een belangrijke rol te spelen hebben bij de verbinding van die verschillende zones. Daar moet ontmoeting een belangrijke plek krijgen.
- Het is belangrijk om ontmoetingsplaatsen te voorzien die beschut zijn tegen weer en wind. Uit de sociaal-ruimtelijke studie bleek dat dit een belangrijke vraag is van jongeren. Bij het inplannen van een dergelijke plek is aandacht voor mogelijke overlast noodzakelijk. Dergelijke plekken worden daarom best niet te dicht bij woningen voorzien. Men vraagt zich af of de projectzone hier groot genoeg voor is. Zal het wel mogelijk zijn om een goede plek voor een beschutte ontmoetingsplaats te vinden?
- De werkplaats heeft weinig emotionele waarde voor de huidige bewoners van de Rijsenbergbuurt. Die is ook weinig zichtbaar van op de K. Fabiolalaan. Maar de werkplaats biedt wel een mooie opportuniteit als ontmoetingsplaats. In een dergelijk gebouwtje zou een gemeenschapsfunctie en/of een ontmoetingsplek kunnen komen. Het is allicht niet nodig om hiervoor de werkplaats volledig te behouden.
- De tijdelijke tuintjes van de Hoveling vormen nu al een belangrijke ontmoetingsplaats. Naast een sociale rol hebben die tuintjes ook een educatieve rol. Ook kinderen appreciëren de tuintjes. Kunnen die tuintjes een plek krijgen in de definitieve plannen? Die plek ligt best niet veel verder dan Sportstraat. De voorkeur gaat uit naar een plek in de zone voor de woningen en niet in de zone van het park. Een goede watervoorziening bij de tuintjes zou erg welkom zijn. Men vraagt om ook tijdens de periode van de werf aandacht te hebben voor een goede werking van de tuintjes.

- De sociale bewoners kennen vaak een groot aandeel jonge mensen. Omdat de appartementen geen eigen tuin hebben, zullen deze jonge mensen nood hebben aan ruimte in het openbaar domein. Kinderen en tieners vragen naar ruimte waar verschillende activiteiten mogelijk zijn. Naast actieve plekken met vb. spoortinfrastructuur hebben zij ook nood aan stille plekken, meer verborgen plekken, overdekte plekken ... De toekomstige fiets- en wandelbrug vormt dan wel een snelle verbinding naar de Blaarmeersen, maar we mogen verwachten dat er ook een divers aanbod aan plekken voor jongeren nodig zal zijn in de nabijheid van de woningen.
- Jongeren zijn zelf ook creatief en vormen soms de publieke ruimte om volgens hun eigen noden. Dat zien we bijvoorbeeld nu al bij de skaters aan de fietsenstalling aan het station.

4.5. In verband met verkeersveiligheid

- Men heeft vragen over de mobiliteit: waar liggen de parkings en hoe rijdt men erheen? Sogent antwoordt dat de parkings onder de gebouwen zullen liggen en toegankelijk zullen zijn via de Boentweg (ter hoogte van de Diamant). Het is de ambitie om zone B maximaal autoluw in te richten.
- Deelnemers bevestigen dat het is belangrijk is dat de zone B zo autoluw mogelijk wordt ingericht.
- Sommige deelnemers maken zich zorgen over de parkeerdruk in de K. Fabiolalaan na de heraanleg. Het is belangrijk om bij die heraanleg aandacht te hebben voor verschillende noden in verband met mobiliteit (kine, rolstoelbusjes, laden en lossen).
- Men vraagt zich af hoe zal worden omgegaan met de parkeerdruk. De parkeerdruk in de Rijsenbergbuurt is nu al behoorlijk hoog. Tot aan de Sportstraat kunnen chauffeurs maar een halve dag parkeren. Maar de omgeving van de Verpleegsterstraat ligt in de groene parkeerzone waar pendelaars hun wagen gedurende een volledige dag kunnen parkeren aan minder dan een derde van de kostprijs van de stationsparking.
- De huidige stationsparking is in moeilijk bereikbaar van uit de Rijsenbergbuurt: chauffeurs moeten rondrijden naar de toegang aan de Sint-Denijslaan en vinden dat te ver. Bovendien is parkeren in de stationsparking vrij duur.
- In de stationsparking zijn er nog vrij veel lege plaatsen. Zal de ondergrondse parking in zone B goed gebruikt worden? Of gaan mensen in plaats van in die parking te parkeren op straat parkeren? In dit laatste geval zal het straatparkeren nog meer onder druk komen.
- In het projectgebied zullen 'slimme' zachte doorsteken nodig zijn.
- Het plan om een bovenlokaal fietspad te voorzien in het projectgebied, naast de akoestische wand, roept vragen op. Hoe kan men snelle fietsers (speedpedelecs) combineren met spelende kinderen, trage fietsers en voetgangers? En zullen die snelle fietsers niet teveel vertraagd (moeten) worden?
- De verkeersveiligheid op dat fietspad vormt een belangrijk aandachtspunt. Kan men maatregelen nemen om de snelheid van fietsers door het projectgebied af te remmen (bv chicanes)?
- Is de voorziene breedte van het fietspad (4m) wel voldoende voor als bovenlokaal fietspad in combinatie met voetgangers. Het gaat immers om een fiets- en wandelpad volgens de huidige plannen.
- Als het bovenlokaal fietspad langs de geluidsmuur wordt aangelegd, zal ter hoogte van de kruising van het bovenlokaal fietspad met de Boentweg een conflict ontstaan tussen fietsers en autoverkeer over de Boentweg.

Correctie na de vergadering: Over het deel van de Boentweg dat het fiets- en wandelpad kruist, zal zeer weinig autoverkeer zal. Op dat deel van de Boentweg zullen enkel de hulpdiensten en (enkele) dienstwagens van Infrabel rijden.

- Het Rijsenbergpark heeft potentieel als belangrijke ontmoetingsplek. Het lijkt dan logischer om een bovenlokaal fietspad langs de K. Fabiolalaan te voorzien, en niet door het park.
- Kan het ontwerp van de fietsbrug en/of het fietspad nog worden aangepast naar aanleiding van de aandachtspunten die op de workshop worden geformuleerd?
- Men vraagt zich af of het bovenlokaal fietspad kan worden gecombineerd met de geluidswand. Indien hiervoor gekozen wordt, zal de inrichting van de zone onder dat 'hoge' fietspad een uitdaging vormen. Het is immers niet evident om een dergelijke zone aangenaam te maken.
- Veel huidige bewoners hebben geen wagen en verplaatsen zich eerder met de fiets. Een eventuele beveiligde buurtfietsenstalling zou ook voor bewoners van de Rijsenbergbuurt interessant zijn. Veel woningen in die buurt hebben immers onvoldoende plaats om fietsen te binnen te stallen. Hierdoor worden fietsen vaak op de stoep geparkeerd.
- De toekomstige bewoners zullen allicht een belangrijke nood aan openbaar vervoer hebben. Ook voor de school is goed openbaar vervoer belangrijk.
- Men vraagt zich af of er een bushalte komt langs de K. Fabiolalaan ter hoogte van zone C of de school. Die zal ook ruimte innemen.

4.6. In verband met sociale veiligheid

- Sociale veiligheid is een basisvereiste om mensen naar het openbaar domein te lokken en op die manier voor voldoende levendigheid te zorgen.
- Bij de bestaande sociale woningen in de Verpleegsterstraat worden problemen van sluikestort worden aangehaald. Er wordt aangegeven dat de overlast vooral bij de oude gebouwen voorkomt, de nieuwe gebouwen geven een heel ander beeld.
- In de omgeving van het station komen nu al verschillende problematieken samen (daklozen, vandalisme, dealen ...). Daarom is het belangrijk dat de publieke ruimte aantrekkelijk wordt ingericht en dat alle groepen er hun gading vinden. Zogezegde 'niemandshoekjes' moeten absoluut worden vermeden. Ook bewoners zullen dergelijke onveilige hoekjes vermijden.
- Ook ter hoogte van de plint van de gebouwen zal men voldoende aandacht aan sociale veiligheid moeten besteden.
- De inzichten van het wetenschappelijk onderzoek bieden interessante aanknopingspunten om rond sociale veiligheid op het openbaar domein te werken, bijvoorbeeld voor de inrichting van ontmoetingsplekken. Zeker bij een overdekte ontmoetingsplek is de sociale veiligheid een belangrijk aandachtspunt.
- Er zullen veel bewoners bijkomen. Zal er voldoende aandacht zijn voor veiligheid? Is er een politiekantoor nodig in de projectzone? Men verwijst naar de aanwezigheid van de politie aan het station. Die lijkt voldoende om ook de veiligheid in de projectzone te garanderen.
- Bewoners van appartementsgebouwen hebben minder privacy dan mensen in een (half) vrijstaande woning. Privacy in het openbaar domein wint hierdoor aan belang. Men mag hierbij niet uit het oog verliezen dat vanuit de appartementen 'vele ogen' gericht zijn op het openbaar domein. Bij de inrichting van de openbare ruimte moet daarom een goed evenwicht worden gezocht tussen plekken die voldoende privacy bieden en aandacht voor sociale veiligheid.
- Het fiets- en wandelpad door het projectgebied zal voor passage zorgen. Dat kan bijdragen aan het veiligheidsgevoel.
- Een goed beheer van de publieke ruimte draagt in belangrijke mate bij aan het veiligheidsgevoel.

4.7. In verband met de akoestische wand

- De akoestische wand zal voor schaduw op het openbaar domein zorgen. De vormgeving van die wand zal een grote impact hebben op het aanliggende publieke domein en de woningen.

- Een goede akoestische isolatie zal belangrijk zijn, niet alleen voor het openbaar domein maar ook voor de woningen.
- De voorkeur gaat uit naar een groene wand. Een betonnen wand vindt men geen goed idee.
- Vraag om bij de vormgeving van de wand voldoende aandacht te hebben voor kindvriendelijkheid en veiligheid voor spelende kinderen.

4.8. In verband met het Rijsenbergpark

- Tijdens eerdere inspraakmomenten werd een glooiend park voorgesteld. Sommigen vinden dat een goed idee. Op die manier wordt het park zichtbaar vanaf de K. Fabiolalaan en wordt het gebruikt van het park gestimuleerd. Anderen gaan ervan uit dat bewoners van de Rijsenbergbuurt de weg naar het park zullen vinden als het voldoende aantrekkelijk is, zelfs als het op hoogte ligt en niet erg zichtbaar is vanaf de K. Fabiolalaan.
- Het Rijsenbergpark zal vrij smal worden. Op het beschikbare terrein moet immers ook een fietspad en de akoestische wand worden gebouwd. Het is daarom belangrijk dat het fietspad zo dicht mogelijk bij de akoestische wand wordt gebouwd.
- Volgens de huidige plannen wordt het park doorsneden door paden. Vraag om een zo groot mogelijk aaneengesloten park te voorzien.
- Bij de inrichting van het park is het belangrijk om de doelgroep te kennen en na te gaan welk type park op die plek nodig is. Kinderen en jongeren hebben immers andere noden dan senioren.
- Wens voor natuurlijke inrichting met natuurlijke speelelementen
- Vraag om het schoolplein voor de buurt open te stellen buiten de schooluren.
- De integrale toegankelijkheid van het park wordt een belangrijk aandachtspunt

4.9. In verband met tijdelijke situaties

- Het is belangrijk om voldoende aandacht te hebben voor tijdelijke situaties. In de omgeving van de Hoveling vindt nu vandalisme plaats, slapen soms daklozen, wordt gedeald ... Dit moet worden vermeden bij de realisatie van het project op zone B.
- Men vraagt om ook tijdens de periode van de werf aandacht te hebben voor een goede werking van de tuintjes.
- De oversteekplaats op het einde van het dubbelrichtingsfietspad op de K. Fabiolalaan is onveilig. Dit is een tijdelijke toestand, maar zorgt voor gevaarlijke situaties. De verkeersveiligheid op plekken waar een tijdelijke aanleg van de straat ontstaat, verdient meer aandacht.
- Men vraagt in het algemeen om aandacht te schenken aan een kwaliteitsvolle en leesbare inrichting van de ruimte ook tijdens werfsituaties.

4.10. Andere aandachtspunten

- Voldoende rustplekken, banken, zijn belangrijk. Dit geldt niet alleen in het park, maar ook op andere plekken in het projectgebied.

5. Andere vragen en aandachtspunten

- Vraag om de groene berm langs de K. Fabiolalaan nu al beter te onderhouden.

- Vraag om bij de heraanleg van straten zoveel als mogelijk grote bomen te voorzien. De zuilvormige bomen die bij de heraanleg van de Aaigemstraat werden gepland, zullen onvoldoende bijdragen aan de verkoeling van deze buurt.
- Vraag om de buurt zoveel als mogelijk te betrekken bij de ontwikkeling van het projectgebied.
- Er is ook een lot grond voorzien voor sociaal wonen in zone A tegenover de Delhaize. Er zullen veel nieuwe sociale woningen gerealiseerd worden in de omgeving in de komende jaren. Het is belangrijk om deze nieuwe woningen te koppelen aan kwaliteitsvolle openbare ruimte.

Bijlage 1: Aanwezigen

Aanwezig:

- Herwig Reynaert (moderator)
- Stad Gent: Anna Barborini (Projectbureau Ruimte), Ann Manhaeve (Beleidsparticipatie), Filip Watteeuw (Schepen van Mobiliteit, Publieke Ruimte en Stedenbouw), Astrid De Bruycker (Schepen van Gelijke Kansen, Welzijn, Participatie, Buurtwerk en Openbaar Groen)
- Infopunt Project Gent Sint-Pieters: Gisèle Rogiest
- sogent: Wannes De Vleeschauwer
- Voor Thuispunt Gent: Sofie Reynaert en Koen Ghysaert
- Sven De Visscher en Marlies Marreel, onderzoekers bij Hogent
- 25 bewoners

Verontschuldigd:

- Sami Souguir (Schepen van Cultuur, Stadsontwikkeling en Ruimtelijke Planning), Tine Heyse (Schepen van Milieu, Klimaat en Wonen), Lieven Hérie (Stichting Lodewijk de Raet)

Bijlage 2: Synthese van eerdere inspraakmomenten (tussen 2010 en 2020)

Tussen 2010 en 2020 ontvingen we ideeën en suggesties voor de pleinen op zone B en voor het Rijsenbergpark tijdens workshops, bevestigingen, wandelingen, gesprekken (live en online), de klankbordgroep, aan de onderzoekers van de sociaal-ruimelike studie ...

Hieronder volgt een synthese van de input van deze inspraakmomenten:

2.1. Park en pleinen als ontmoetingsplaats

- Rustige ontmoetingsplaats voor iedereen
 - o Rustplaats in drukke (stations)omgeving
 - o Voorkeur voor rustige activiteiten zoals zitten, wandelen, mensen kijken, ... 'Wild' en lawaaiërig spelen en sporten horen eerder op de Blaarmeersen (belang van de brug naar de Blaarmeersen)
 - o Bestaande werkplaats NMBS biedt kansen als ontmoetingsplaats
 - o Vraag naar 'kleine' ontmoetingsplaatsen
 - o Belang van beschutting tegen zon, regen, wind
 - o Aandacht voor alle leeftijdsgroepen (kinderen, jongeren, senioren ...)
 - o Een speelplek ter hoogte van de Verpleegsterstraat zou welkom zijn
 - o Grote vraag naar ontmoetingsplek voor jongeren
 - o Belang van banken als ontmoetings- en rustplek, zeker voor senioren
 - o Slimme combinatie van functies voor verschillende generaties en verschillende doelgroepen
 - o Integraal toegankelijk
- Verbinding tussen huidige en nieuwe bewoners
 - o Parken en pleinen kunnen de nieuwe buurt met de bestaande Rijsenbergbuurt verbinden
 - o Groene berm vormt barrière tussen nieuwe en bestaande buurt
 - o Oversteken van de K. Fabiolalaan veilig inrichten zodat ze volwaardige ontmoetingsplekken kunnen vormen
 - o Verpleegsterstraat als verbinding tussen Duifhuispark en nieuwe publieke ruimte op zone B en C

2.2. Groen en natuur zijn belangrijk

- Voorkeur voor natuurrijke, gezellige sfeer
- Zoveel als mogelijk groen en natuur in de publieke ruimte
- Vraag naar definitieve plaats voor tuintjes van De Hoveling
- Behoud van groene berm als waardevolle natuur
- Voorstel om tijdelijke groene ruimte tijdens de werken te voorzien
- Groene ruimte is best gericht op gebruik door bewoners, werknemers en scholieren uit de buurt ...
- Behoud van het pleintje en de plataan aan het kruispunt van de Aagemstraat met de K. Fabiolalaan

2.3. Aandachtspunten

- Beperk de windhinder door de gebouwen
- Heb aandacht voor bezonning van de publieke ruimte, ook in de winter
- Zorg voor sociale veiligheid, ook 's avonds

- Bezorgdheid over (verkeers)veiligheid voor voetgangers op het gemengde fiets- en voetpad door de projectontwikkeling langs de K. Fabiolalaan.
- Behoud van de groene berm langs de K. Fabiolalaan mag geen negatieve invloed hebben op veiligheid van fietsers en voetgangers in die straat
- Ook tijdelijke situaties moeten voldoende kwaliteitsvol zijn